

DATOS IDENTIFICATIVOS

Expresión sonora e estilos musicais

Materia	Expresión sonora e estilos musicais			
Código	P04G070V01404			
Titulación	Grao en Comunicación Audiovisual			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Comunicación audiovisual e publicidade			
Coordinador/a	Miragaya López, Laura María			
Profesorado	Fernández Santiago, Luís Emilio Miragaya López, Laura Maria Pérez Feijoo, Paulino Emilio			
Correo-e	gelulaura@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	(*)Aproximación teórico práctica a los fundamentos técnicos y narrativos asociados al sonido como parte fundamental del mensaje audiovisual.			

Competencias

Código	
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
C1	Coñecemento da historia e evolución da fotografía, cine, radio e televisión a través das súas propostas estéticas e industriais, ademais da súa relevancia social e cultural no tempo.
C5	Coñecemento do uso das técnicas e as tecnoloxías audiovisuais en función das súas capacidades expresivas asociadas ós diferentes contextos industriais
C9	Coñecemento teórico-práctico e aplicación das tecnoloxías aos medios de comunicación audiovisuais (fotografía, radio, son, televisión, vídeo, cine, e soportes interactivos)
C12	Coñecemento da planificación sonora e das representacións acústicas do espazo, así como os elementos constitutivos de deseño e a decoración sonora ([sound designer]) Estes coñecementos tamén envolverán a relación entre os sons e as imaxes desde o punto de vista estético e narrativo nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais. Tamén se inclúen os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación sonora e a persuasión a través do son.
C15	Capacidade e habilidade para xerir técnicas e procesos de produción, rexistro e difusión na organización da produción radiofónica, discográfica e outros produtos sonoros.
C20	Capacidade para desenvolver medicións vinculadas coas cantidades e calidades do son durante o proceso de construción do audio, a partir do coñecemento teórico e práctico dos fundamentos científicos da acústica.
C28	Capacidade para realizar a ordenación técnica dos materiais sonoros e visuais conforme a unha idea utilizando as técnicas narrativas e tecnolóxicas necesarias para a elaboración, composición, acabado e masterización de diferentes produtos audiovisuais e interactivos.
C29	Capacidade para deseñar e concibir a presentación estética e técnica da posta en escena a través das fontes de luz e acústicas naturais ou artificiais atendendo ás características creativas e expresivas que propón o director do proxecto audiovisual.
C30	Capacidade para recrear o ambiente sonoro dunha produción audiovisual ou Multimedia Interactiva atendendo á intención do texto e da narración mediante a utilización de banda sonora, efectos sonoros e soundtrack.
C31	Capacidade para incorporarse e adaptarse a un equipo audiovisual profesional, facendo compatibles e mesmo sinérgicos os seus propios intereses particulares e os do proxecto colectivo no que se incorporou.
C32	Capacidade para percibir críticamente a nova paisaxe visual e auditiva que ofrece o universo comunicativo que nos rodea, considerando as mensaxes icónicas como froito dunha sociedade determinada, produto das condicións sociopolíticas e culturais dunha época histórica determinada.
C34	Coñecemento dos fundamentos procedimentais e narrativos vencellados á produción audiovisual de non ficción.
D1	Capacidade de adaptación aos cambios tecnolóxicos, empresariais ou organigramas laborais

D2	Capacidade de traballo en equipo e de comunicación das propias ideas mediante a creación dun ambiente propicio, así como capacidade para integrarse nun proxecto común encamiñado á obtención de resultados
D3	Capacidade para asumir riscos expresivos e temáticos, aplicando solucións e puntos de vista persoais no desenvolvemento dos proxectos.
D4	Capacidade para tomar decisións fundamentadas en situacións de incerteza, asumindo de forma constructiva as consecuencias e resultados obtidos.
D5	Práctica sistemática de autoavaliación crítica de resultados: valoración da importancia de corrixir e axustar constantemente os erros cometidos nos procesos creativos ou organizativos
D6	Orde e método: habilidade para a organización e temporalización das tarefas, realizándoas de xeito ordenado adoptando con lóxica as decisións prioritarias nos diferentes procesos de produción audiovisual

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
	A5	C1	
Coñecer a historia e a evolución dos elementos sonoros (voz, efectos e música) e a súa relación con outros elementos da obra audiovisual	A5	C1	
Relacionar a evolución dos diferentes estilos musicais coas circunstancias socioculturais da cada etapa histórica			
Coñecer os recursos de la voz e a música como medio expresivo	A5	C5 C15 C32	
Estruturar nun discurso audiovisual os diferentes elementos sonoros: voz, efectos sonoros e música. Dando a cada un de eles a importancia relativa en función das necesidades expresivas	A5	C5 C12 C28 C29 C30 C32 C34	D3 D4 D5
Utilizar con criterio os recursos tecnolóxicos, como elementos ao servizo da expresión		C9	
Coñecer la planificación sonora e das representacións acústicas do espazo, así coma os elementos constitutivos de deseño e a decoración sonora (sound designer). Estes coñecementos tamén abarcarán a relación entre os sons e as imaxes dende o punto de vista estético e narrativo nos diferentes soportes e tecnoloxías audiovisuais. Tamén se inclúen os modelos psicolóxicos especificamente desenvolvidos para a comunicación sonora e a persuasión a través do son		C5 C9 C12 C20 C28 C30 C31 C32	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Realizar a ordenación técnica dos materiais sonoros e visuais conforme a unha idea utilizando as técnicas narrativas e tecnolóxicas necesarias para a elaboración, composición, acabado e masterización de diferentes produtos audiovisuais	A5	C15 C28 C31	D1 D2 D4 D5 D6
Aplicar os métodos de traballo para de gravar sinais sonoros dende calquera fonte sonora: acústica ou electrónica; dixital ou analóxica e de mesturar estes materiais cunha intencionalidade determinada tendo en conta os niveis, efectos e planos da mestura final masterizada	A5	C5 C9 C20 C31	D1 D2 D4 D5 D6
Asociar las técnicas adecuadas para planificar e realizar ou desenvolver o ambiente sonoro, dunha produción audiovisual ou multimedia atendendo á intención do texto e da narración mediante a utilización de banda sonora, efectos sonoros e soundtrack	A5	C1 C5 C9 C12 C28 C29 C30 C31 C32 C34	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Identificar e aplicar as ferramentas tecnolóxicas, especialmente informáticas, nas diferentes fases do proceso audiovisual para que os alumnos poidan expresar a través de imaxes os discursos audiovisuais coa calidade técnica imprescindible	A5	C5 C9 C28 C31	D1 D2 D5 D6
Aplicar os métodos de exposición de contidos adecuados, para presentar de forma axeitada os resultados dos traballos académicos de xeito oral ou por medios audiovisuais ou informáticos conforme ós canons das disciplinas da comunicación	A5	C34	D5

Aplicar as competencias transversais da titulación: Adaptación ós cambios empresariais, capacidade de traballar en equipo, de asumir riscos, de tomar decisións, de autocrítica e conciencia solidaria	A5	C31	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Apoiar, argumentar e aplicar a seensibilidade, respecto e necesidade de conservación do patrimonio cultural e audiovisual de Galicia e do mundo	A5	C32	

Contidos

Tema	
Física do son e percepción fisiolóxica	A onda sonora: Frecuencia e lonxitude de onda. Amplitude. Presión, potencia e intensidade sonoras Definición de decibelio. Reflexión, refracción e difracción. Valores medibles dos sinais sonoros.O oído: descrición fisiolóxica do oído. Características do son: O mecanismo da audición: Principio de igual sonoridade. Percepción espacial mediante o son. Espazo sonoro.
A voz	O mecanismo da voz: Descrición fisiolóxica. Características acústicas. A voz como elemento expresivo: Aspectos acústicos da voz. A prosodia: a melodía, o ritmo e a harmonía da palabra. Relación voz imaxe: Sincronismo e asincronismo. Paralelismo e contrapunto
Ambientación sonora e musical	Tipos de son na narración audiovisual: diexético, extradiexético. Son in, son off.Dimensións espazo ambientais sonoros e temporales do son. Plano sonoro, sincronismos,perspectiva,ritmo,fidelidade. Ambientes sonoros. A música nos distintos medios. A música no cine:Tendencias da música cinematográfica ao longo da historia: Os inicios. La época clásica. O jazz e o cine. O rock e o cine. A música culta e o cine. Criterios establecidos ao longo da historia do cine.
Análise da banda sonora	Elementos da banda sonora: A música: Tipoloxía e funcións. efectos de son: Son contextual. Son narrativo. Función dos efectos de son. Función de espazo. Función de lugar. Recursos sonoros. Diálogos. Foley. Metodoloxía de análise dunha banda sonora.
Ferramentas e procesos da captación de son	Micrófonos segundo as súas características de construción. Micrófonos segundo as súas características direccionais. Técnicas microfónicas en imaxe: Informativos e programas de entrevistas. Programas de opinión e debates. Dramáticos. Utilización da xirafa en dramáticos. Técnicas multimicrófonos en dramáticos: micrófonos inalámbricos.Os efectos e recursos de son na captación. Diálogos. Toma de diálogos durante a produción: Nunha pista. En multipista. A dobraxe: Toma de son en sala.
Planificación do proxecto de son	Definición. Partes de que consta.O guión de radio, a escaleta, o guión técnico, Planificación dunha montaxe sonora: do anterior ó guión técnico, o guión literario, os desgloses de son,a banda de diálogo, a banda de efectos. Estudo do guión. Adaptación a guión técnico. Pranta de micros e simboloxía.
Introdución á posprodución de son	Os efectos de son na posprodución: librería tratamento e funcións expresivas. Procesado dos diferentes sinais: Ecualización; procesado dinámico do sinal de audio; Efectos aplicados ao sinal de audio. Localización de elementos sonoros no espazo estéreo. Diferentes formatos de audio espacial: 3D; son envolvente. Mestura e regravación: Estacións de traballo dixitais de Audio. Elementos comúns a todas elas. Introdución ao Prol Tools.
Estilos musicais	Elementos que caracterizan un estilo musical: melodía, ritmo, harmonía, timbre, textura .As formas musicais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	15	30	45
Traballos tutelados	4	4	8
Obradoiros	14	0	14
Prácticas de laboratorio	15	11	26
Estudo de casos/análises de situacións	8	0	8
Seminarios	6	4	10
Estudo de casos/análise de situacións	2	12	14

Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	9	10
Probas de tipo test	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	4	8
Traballos e proxectos	1	11	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Consistirá no estudo teórico dos conceptos clave. Dividimos a materia en 4 grandes bloques: No primeiro bloque abordaremos os principios físicos do son, as características fisiolóxicas da audición e escoita e as particularidades da voz. No terceiro bloque estudaremos os elementos dunha banda sonora e a metodoloxía de análise da mesma. O cuarto bloque pretende abordar o aspecto técnico da captación e posterior tratamento do son. Trataremos aquí, as metodoloxía, procesos e ferramentas tanto da captación do son, coma da posprodución do mesmo. O quinto bloque é continuación do anterior e pretende esclarecer a achega narrativa e expresiva que a música fai á banda sonora. Estudaremos, neste bloque, a relación da música cos demais elementos dunha banda sonora, e os estilos musicais ó longo da cinematografía e a historia audiovisual.
Traballos tutelados	Os alumnos realizarán o rexistro sonoro e de imaxe dun diálogo. Esta recollida realizarase en exteriores e nun espazo pechado. Ademais realizarán a toma de son ambiente necesaria para crear a banda sonora desta escena. Este labor será realizado en grupo e de forma autónoma, pero sempre baixo a supervisión do profesor, que achegará as indicacións necesarias para o correcto rexistro. Realizarán tamén unha reportaxe sobre estilos musicais
Obradoiros	En obradoiro pretendemos que os alumnos poñan en práctica os conceptos expostos polo profesor no referente aos aspectos instrumentais da materia. Isto levarase a cabo mediante o procesado do audio recollido previamente, e de forma autónoma, polos alumnos. Tamén se realizará a locución ante un micrófono e o rexistro sonoro desta. Dentro de estos obradoiros, o alumnado captará sons de xeito directo en exteriores e interiores, que posteriormente utilizará en posprodución para a sonorización dunha peza visual.
Prácticas de laboratorio	Os alumnos realizarán a recreación dun espazo sonoro ou unha sesión de efectos foley (no estudo de gravación). Este traballo levarase a cabo nas estacións dixitais de procesado de audio coas que conta a facultade. Os alumnos deberán sonorizar varias pezas visuais, acadando as intencións expresivas requiridas.
Estudo de casos/análises de situacións	Realízase a análise de determinados fragmentos, representativos, de varias bandas sonoras. Mediante este estudo poñeremos de manifesto os aspectos expresivos narrativos e formais de cada un dos elementos que as conforman
Seminarios	Poderán realizarse charlas e seminarios con profesiniais do medio

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiros	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Seminarios	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Traballos tutelados	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Prácticas de laboratorio	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Sesión maxistral	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Estudo de casos/análises de situacións	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Probas	Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet
Traballos e proxectos	Debido á máis que probable heteroxeneidade dos alumnos, se fai necesario un seguimento personalizado que se levará a cabo durante a execución dos diferentes obradoiros, seminarios e prácticas de laboratorio. Ademais utilizaranse tamén as horas de tutoría e internet

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estudo de casos/análise de situacións	Consistirá na realización, por escrito, da análise de varios fragmentos de obras audiovisuais. Esta análise consistirá na determinación dos aspectos narrativos, expresivos e funcionais dos mesmo	5	C1 C9 C12 C32 C34	D5 D6
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O alumno realizará unha serie de probas prácticas relacionadas coa captación e posproducción do son	15	C9 C34	D1 D2 D3 D4 D6
Probas de tipo test	Realizarase un cuestionario tipo test e preguntas curtas sobre os contidos da materia. Tanto conceptuais como procedimentais.	20	C1 C9 C12 C31 C32 C34	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno/a realizará unha serie de traballos individuais e grupais, onde se avaliará tanto o resultado do traballo como o proceso de elaboración do mesmo. Estes traballos, poden ter relación cos realizados nas prácticas de laboratorio e talleres	30	C1 C9 C12 C31 C32 C34	D1 D2 D3 D4 D5 D6
Traballos e proxectos	Os alumnos/as, traballando en grupo, realizarán un traballo tutelado do xénero de reportaxe, no que terán que aplicar os coñecementos adquiridos sobre o son e as súas técnicas de captación, gravación e posproducción, insertadas na imaxe.	30	A5 C5 C9 C12 C15 C20 C28 C29 C31 C34	D1 D2 D3 D4 D5 D6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario levar un 5 en tódolos apartados implicados na avaliación da materia.

Será necesario realizar todos os traballos para superar a materia,

Será imprescindible aprobar o traballo sobre Estilos musicais e a análise de casos audiovisuais para superar a materia

Os traballos terán unha data improrrogable de entrega. Fóra desta, consideraranse non entregados nesta convocatoria e quedarán para a seguinte.

Serán excepcións, aqueles traballos na que a realización fose impedida debido a imponderables de tipo funcional, ou de paradas na actividade docente por causas de forza maior.

En caso de enfermidade do alumno/a ou outras circunstancias similares, estudarase cada caso e tomaranse as decisións que corresponda en cada circunstancia.

En calquera caso os traballos realizados se valorarán e, a súa cualificación en caso de ser positiva, manterase para a segunda convocatoria aínda que a materia non fose superada na súa totalidade.

Bibliografía. Fontes de información

ALTEN, S.: □ El manual del audio en los medios de comunicación□ . Andoain, Escuela de cine y video, 1994

RECUERO LÓPEZ, M.:□Técnicas de grabación sonora I y II□. IORTV

CHION MICHEL : [La audiovisión] .Ed Paidós.

BENNET ROY: [Investigando los estilos musicales]. ED. AKAL

GERTRUDIS BARRIO MANUEL. [Música narración y medios audiovisuales. Ed Laberinto.

RODERO ANTÓN Emma [Locución radiofónica]

ALCALDE JESÚS [Música y comunicación : puntos de encuentro básicos

LABRADA JERÓNIMO [El Sentido del sonido : la expresión sonora en el medio audiovisual] Publicación Barcelona : Alba, 2009

RODRIGUEZ ANGEL: [La dimensión sonora del lenguaje audiovisual]. Ed Piados.

LAURENTE JULIER[El Sonido en el cine : imagen y sonido - un matrimonio de conveniencia, puesta en escena-sonorizacion, la revolución digital]

COPLAND AARÓN: [Como escuchar la música]. Ed Fondo de cultura económica

DIGI DESIGN [Guía de usuario de Pro Tools

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Guión, produción e realización de programas de ficción/P04G070V01602

Guión, produción e realización para televisión/P04G070V01502

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Animación en contornas dixitais e multimedia/P04G070V01402

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación radiofónica/P04G070V01202

Comunicación: Tecnoloxía dos medios audiovisuais/P04G070V01203
